

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

ODAP MERKEZİ KÜRESEL

BÜLTEN - 195

Türk Dış Politikasında Güncel Diplomasi Trafiği ve Bölgesel Dinamikler

Ortadoğu'da Stratejik İllüzyon: İsrail'in İstihbari Öngörüler ve İran'ın Asimetrik Yanıt Kapasitesi

Körfez'de Enerji Güvenliği ve Diplomatik Satranç: Hürmüz Boğazı'ndaki Gerilim

İsrail'in Güney Lübnan Stratejisi ve Litani Kuşağı Krizi

Karadeniz'de Altura Petrol Tankerine Yönelik Saldırı

Balkanlar'da Güvenlik İkilemi: Kosova-Sırbistan Sınırında Artan Askeri Tahkimat

Trump'ın Ateşkes Teklifi ve İran'ın Reddi: Diplomatik Çıkmazın Derinleşmesi

Transatlantik Kırılma: İki Savaş Kışkırtıcılığında Avrupa'nın Yalnızlığı

ABD-İran Savaşı ve Enerji Jeopolitiği: Hindistan'ın Rusya ile Yeniden Yakınlaşması

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

Türk Dış Politikasında Güncel Diplomasi Trafığı ve Bölgesel Dinamikler

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tarafından 27 Mart 2026 itibarıyla yürütülen yoğun diplomasi trafiği, bölgesel kriz yönetimi ve uluslararası güvenlik mimarisindeki aktör pozisyonunun tahkimi çerçevesinde analiz edilmelidir. Bakan Hakan Fidan'ın İran, Mısır ve Pakistanlı mevkidaşlarının yanı sıra Batılı diplomatik temsilcilerle gerçekleştirdiği bu temalar, dış politika literatüründe "çok boyutlu dengeleme stratejisi" (multidimensional balancing strategy) olarak tanımlanan bir yaklaşımın pratik yansımasıdır. Görüşmelerin temel motivasyonu, Orta Doğu eksenli tırmanan gerilimin bölgesel bir çatışma sarmalına dönüşme riskini minimize etmek ve enerji arz güvenliği ile lojistik hatların istikrarını korumaktır. Bu noktada yürütülen "önleyici diplomasi" (preventive diplomacy) faaliyetleri, Türkiye'nin kriz anlarında taraflar arasında işlevsel bir iletişim kanalı açma kapasitesine dayanmaktadır. Söz konusu görüşmelerin stratejik önemi, Ankara'nın hem

bölgesel güçlerle hem de küresel aktörlerle eş zamanlı müzakere yürütebilen "aracı aktör" statüsünü koruma gayretinden kaynaklanmaktadır. Bu trafik, sadece anlık gerilimleri düşürmeye yönelik bir kriz yönetimi enstrümanı değil, aynı zamanda uluslararası sistemdeki mevcut jeopolitik rekabet içerisinde Türkiye'nin manevra alanını genişletme ve bölgesel statükoyu kendi ulusal çıkarları doğrultusunda stabilize etme çabasıdır. Dolayısıyla, bu diplomatik girişimler sonucunda elde edilecek somut çıktılar, bölgedeki güvenlik dengelerinin yeniden şekillenmesi ve Ankara'nın uluslararası diplomasi arenasındaki pazarlık gücünün sürdürülebilirliği açısından belirleyici bir eşik niteliği taşımaktadır.

Körfez'de Enerji Güvenliği ve Diplomatik Satranç: Hürmüz Boğazı'ndaki Gerilim

25 Mart 2026 tarihinde Orta Doğu, ABD'nin İran'a yönelik 48 saatlik ultimatomu ve Hürmüz Boğazı çevresinde artan askeri hareketlilikle birlikte son yılların en kritik eşiğine gelmiş durumdadır. Trump yönetiminin "koşulsuz teslimiyet" çağrısı ve Tahran'ın enerji

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

koridorlarını kapatma tehdidi, küresel piyasalarda petrol fiyatlarının istikrarsızlaşmasına ve Avrupa borsalarının negatif bir seyir izlemesine neden olmaktadır. Bu gerilimin stratejik boyutu, sadece bir askeri çatışma ihtimali değil, küresel enerji arz güvenliğinin sürdürülebilirliği üzerindedir. AB Konseyi Başkanı Costa'nın belirttiği üzere, ABD'nin müttefiklerine ve NATO'ya bilgi vermeden başlattığı bu operasyonel süreç, transatlantik ilişkilerde yeni bir çatlağa yol açmıştır. Avrupa ülkeleri, Hürmüz Boğazı'nın yeniden açılması için İngiltere'nin zirve teklifine sıcak baksa da, bölgeye savaş gemisi gönderme konusunda çekingen davranarak diplomatik çözümü öncelemektedir. Türkiye'nin bu süreçteki tutumu, bölgesel istikrarı koruma ve "kolaylaştırıcı" rolünü sürdürme odaklıdır. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın Katar, Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan hattında yürüttüğü yoğun mekik diplomasisi, Ankara'nın enerji yollarının güvenliğini ve bölgesel bir savaşı önlemeyi stratejik öncelik olarak gördüğünü kanıtlamaktadır. Türkiye, komşularıyla olan ticari dengelerini korurken aynı zamanda küresel lojistik hatların sürekliliği için "çok boyutlu denge" politikasını aktif bir sahaya taşımaktadır. Sonuç olarak, Hürmüz Boğazı'ndaki bu "güç gösterisi", küresel siyasetin çok kutupluluğa evrildiği bir dönemde aktörlerin dayanıklılık testine dönüşmüştür. Bölgedeki askeri tahkimatın kalıcı hale gelmesi, küresel enflasyonist baskıyı artırma riski taşıırken, Türkiye gibi orta ölçekli güçlerin diplomatik manevra alanı bu krizin

çözümünde belirleyici faktör olacaktır.

Karadeniz'de Altura Petrol Tankerine Yönelik Saldırı

26 Mart 2026 tarihinde Karadeniz'de, Novorossiysklimanından hareket eden ve İstanbul Boğazı'nın kuzey girişine yaklaşık 14-18 mil mesafede seyreden, Pergamon Denizcilik bünyesindeki Altura petrol tankerinde, gece 00.30 sularında şiddetli bir patlama yaşandı. Yaklaşık 140 bin ton Rus menşeli ham petrol taşıyan geminin, saldırı neticesinde makine dairesinden ve köprüüstünden ağır hasar aldığı bildirilmiştir. Olay anında tüm cihazların devre dışı kaldığı ve makine dairesinin su almasıyla geminin hareketsiz durumda kaldığı raporlanmıştır. 27 kişilik Türk mürettebatın sağlık durumlarının iyi olduğu teyit edilirken, Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı teknik inceleme başlatmıştır. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, patlamanın gemiyi saf dışı bırakma amacıyla makine dairesini hedef alan bir İnsansız Deniz Aracı (İDA) vasıtasıyla gerçekleştirildiğini değerlendirdiklerini açıklamıştır. Bazı uluslararası haber ajansları saldırıda koordineli olarak

İnsansız Hava Araçlarının (İHA) da kullanılmış olabileceğine işaret etmektedir. Daha önce Beşiktaş Dardanelles ve Kayseri isimleriyle bilinen tankerin, "gölge filo" kapsamında Avrupa Birliği, Birleşik Krallık ve İsviçre tarafından yaptırım listelerine dâhil edildiği görülmektedir. Olayın ardından Kıyı Emniyeti'ne bağlı Kurtarma 11, Kurtarma 12 römorkörleri ile Nene Hatun gemisi bölgeye sevk edilerek çevre felaketi riski kontrol altına alınmıştır. Olayın hemen ardından bölgede deniz trafiği dikkatle izlenmiş ve ilgili kurumlar tarafından güvenlik önlemleri artırılmıştır. Yetkililer, olayın teknik boyutunun ayrıntılı biçimde incelendiğini ve elde edilecek bulguların kamuoyuyla paylaşılacağını bildirmiştir. Ayrıca, olayın meydana geldiği bölgede seyir güvenliğini sağlamak amacıyla geçici tedbirler uygulanmış ve koordinasyon artırılmıştır. İlk değerlendirmelerde geminin yapısal bütünlüğünü büyük ölçüde koruduğu, ancak operasyonel kapasitesinin kısmen etkilendiği ifade edilmiştir. Olayın nedenine ilişkin teknik inceleme süreci devam etmektedir. Bu olay, Karadeniz'de deniz güvenliğinin ne kadar kırılgan olduğunu ve enerji taşımacılığının ciddi risk altında bulunduğunu göstermektedir. Türk Boğazları'na yakın bir noktada yaşanması, konuyu yalnızca bir deniz kazası olmaktan çıkararak Türkiye açısından doğrudan bir güvenlik meselesine dönüştürmektedir. Bölgedeki gerilimlerin sivil

gemilere yansımaları, mevcut güvenlik önlemlerinin yetersiz kalabileceğini ortaya koymaktadır. Bu durum, Türkiye'nin deniz güvenliği kapasitesini güçlendirme ihtiyacını daha görünür hale getirmektedir. Ayrıca enerji taşımacılığına yönelik bu tür riskler, ekonomik ve stratejik sonuçlar doğurabilecek niteliktedir. Bu nedenle deniz güvenliği ile enerji hatlarının korunması, Türkiye'nin öncelikli güvenlik başlıklarından biri olmaya devam etmektedir.

Trump'ın Ateşkes Teklifi ve İran'ın Reddi: Diplomatik Çıkmazın Derinleşmesi

Donald Trump'ın sunduğu ateşkes önerisi ile İran'ın bu teklifi reddetmesi, Orta Doğu'daki mevcut krizin diplomatik çözüme ne kadar hassas olduğunu bir kez daha gözler önüne sermektedir. Planın yaklaşık 15 maddeden oluştuğu ve sadece çatışmaların durdurulmasını değil, aynı zamanda bölgedeki güvenlik düzenlemelerini de içerdiği anlaşılmaktadır. Fakat İran'ın bu öneriyi "maksimalist" olarak nitelendirmesi, taraflar arasındaki beklentilerin ne kadar farklı olduğunu göstermektedir. ABD, bu planın çatışmayı dondurmaya ve müzakerelere zemin hazırlamaya hedeflediğini öne sürerken; İran, önerinin kendi

egemenlik hakları ve güvenlik çıkarları açısından yetersiz olduğunu savunmaktadır. Özellikle İran, ateşkes için ön koşul olarak ABD ve İsrail saldırılarının tamamen durmasını ve savaşın neden olduğu zararlar için tazminat talep etmektedir. Bu durum, sürecin yalnızca askeri değil, siyasi ve ekonomik yönlerinin de bulunduğu işaret etmektedir. Bunun sonucunda, geleneksel bir ateşkes anlaşmasının ötesinde kapsamlı bir barış müzakeresi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan, ABD yönetiminin İran'ın teklifi tamamen reddetmediği yönündeki beyanları, diplomatik söylem ile fiili durum arasında bir tutarsızlık olduğuna işaret etmektedir. Bu tür beyanlar genellikle müzakere imkânını açık tutmak amacıyla yapılır; ancak tarafların kamuoyuna farklı mesajlar iletmeleri, güven inşa etme çabalarını zorlaştırmaktadır. Bu çerçevede, mevcut süreç "kontrollü gerilim" olarak nitelendirilebilir; taraflar çatışmayı sürdürürken aynı zamanda diplomatik alanlarını da koruma çabası içindedir. Ateşkesin reddedilmesinin başka bir önemli sonucu ise bölgesel istikrarsızlığın devam etme olasılığıdır. Hürmüz Boğazı gibi stratejik enerji geçiş yollarının güvenliği, sadece bölge ülkeleri için değil, dünya ekonomisi için de büyük bir tehdit

oluşturmaktadır. Nitekim, ateşkes olasılığına bağlı olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmalar, piyasanın bu tür diplomatik gelişmelere ne kadar duyarlı olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, Trump'ın ateşkes önerisi ile İran'ın verdiği yanıt, taraflar arasında hem askeri hem de stratejik bir güç mücadelesi yaşandığını ortaya koymaktadır. Kısa vadede genel bir anlaşma olasılığı düşük görünse de, tarafların tamamen masadan kalkmaması, gelecekte müzakere şansının varlığına işaret etmektedir. Ancak mevcut koşullar ışığında, çatışmanın kontrollü bir şekilde devam etmesi en muhtemel senaryo olarak belirginleşmektedir.

ABD–İran Savaşı ve Enerji Jeopolitiği:

Hindistan'ın Rusya ile Yeniden Yakınlaşması

ABD ile İran arasında tırmanan savaş, yalnızca Orta Doğu'daki güvenlik dengelerini değil aynı zamanda küresel enerji jeopolitiğini de yeniden şekillendiren bir kırılma noktası yaratmıştır. Özellikle Hürmüz Boğazı çevresinde yaşanan askeri gerilim ve sevkiyatların kesintiye uğraması, dünya enerji piyasalarında ciddi arz sokları doğurmuş; bu durum enerji ithalatına

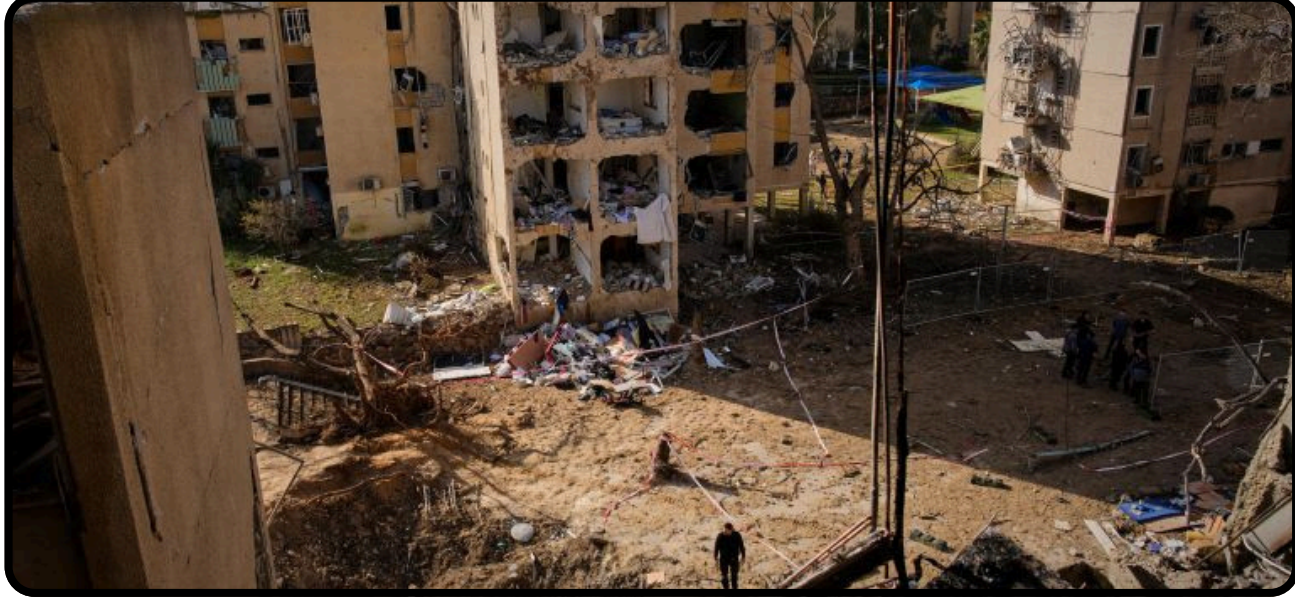

büyük ölçüde bağımlı ülkeleri alternatif kaynaklara yönelmeye zorlamıştır. Bu bağlamda Hindistan'ın Rusya ile enerji ilişkilerini yeniden canlandırma arayışı, savaşın küresel güç dengeleri üzerindeki etkisini gösteren önemli bir gelişme olarak öne çıkmaktadır. Savaşın enerji piyasalarına etkisi büyük ölçüde Hürmüz Boğazı üzerinden geçen petrol ve doğal gaz akışının sektöre uğramasıyla ortaya çıkmıştır. İran'ın boğaz üzerindeki kontrolünü kullanarak bazı sevkiyatları durdurması ve bölgede artan askeri faaliyetler, Orta Doğu kaynaklı petrol ve LNG akışında ciddi belirsizlikler yaratmıştır. Bu durum özellikle enerji ithalatının yaklaşık yüzde 90'ını dış kaynaklardan karşılayan Hindistan için kritik bir risk oluşturmuştur. Hindistan'ın petrol ithalatının önemli bir bölümünün Orta Doğu'dan gelmesi, bölgedeki her türlü güvenlik krizinin ülkenin enerji güvenliği üzerinde doğrudan etkili olmasına yol açmaktadır. Bu koşullar altında Hindistan, Ukrayna savaşı sonrasında Batı yaptırımları nedeniyle kısmen geri plana ittiği Rusya ile enerji ticaretini yeniden gündemine almıştır. Rusya'dan sıvılaştırılmış doğal gaz ve ham petrol tedarikinin yeniden başlatılması yönünde yürütülen görüşmeler, Hindistan'ın kısa vadede enerji arzını güvence altına alma çabasının bir parçası olarak değerlendirilebilir. Nitekim savaş öncesinde ABD ile yürütülen ticaret görüşmeleri

kapsamında Hindistan'ın Rus petrolü alımını azaltması beklenmiş; ancak Orta Doğu'daki kriz bu politikanın sürdürülebilirliğini zayıflatmıştır. ABD de küresel enerji piyasalarında yaşanan dalgalanmanın daha büyük bir fiyat krizine dönüşmesini önlemek amacıyla Hindistan'a Rus petrolü alımı için geçici bir muafiyet tanımıştır. Bu karar, ABD'nin Rusya'ya yönelik yaptırım politikasında mecburi ve tabii pragmatik bir esnekliğe gittiğini göstermektedir. Aynı zamanda savaşın enerji piyasalarında yarattığı baskının, Batı'nın Rusya'yı ekonomik olarak izole etme stratejisini sınırlayan bir etki yarattığı da görülmektedir. ABD de küresel enerji piyasalarında yaşanan dalgalanmanın daha büyük bir fiyat krizine dönüşmesini önlemek amacıyla Hindistan'a Rus petrolü alımı için geçici bir muafiyet tanımıştır. Bu karar, ABD'nin Rusya'ya yönelik yaptırım politikasında mecburi ve tabii pragmatik bir esnekliğe gittiğini göstermektedir. Aynı zamanda savaşın enerji piyasalarında yarattığı baskının, Batı'nın Rusya'yı ekonomik olarak izole etme stratejisini sınırlayan bir etki yarattığı da görülmektedir. Sonuç olarak ABD–İran savaşı, yalnızca bölgesel bir askeri kriz değil; küresel enerji akışlarının ve uluslararası ittifakların yeniden şekillendiği bir jeopolitik dönemeç olarak değerlendirilebilir. Hindistan'ın Rusya ile enerji ilişkilerini yeniden güçlendirme eğilimi, yükselen güçlerin büyük güç rekabeti içinde stratejik özerklik arayışını sürdürdüğünü göstermektedir. Bu süreçte savaşın yarattığı enerji arz krizi, Rusya'nın küresel enerji

piyasalarındaki önemini geçici de olsa yeniden artırırken, uluslararası sistemde çok kutuplu dinamiklerin daha görünür hale gelmesine yol açmaktadır.

Ortadoğu'da Stratejik İllüzyon: İsrail'in İstihbari Öngörülleri ve İran'ın Asimetrik Yanıt Kapasitesi

İsrail-İran gerilimi, modern harp tarihindeki en kritik eşiklerden birini temsil etmektedir. İsrail Savunma Kuvvetleri'nin (IDF), İran'ın füze fırlatma kapasitesinin büyük bir kısmını etkisiz hale getirdiğine dair resmî açıklamalarına karşın, İran'ın Arad ve Dimona gibi stratejik öneme haiz bölgelere yönelik gerçekleştirdiği isabetli saldırılar, bölgesel güvenlik denklemini yeniden kurgulamaktadır. Bu durum, "askeri kapasite tayini" ve "hava savunma sistemlerinin mutlak koruyuculuğu" konularında ciddi bir akademik tartışmayı beraberinde getirmektedir. Uluslararası askeri analizler ve saha verileri, İsrail'in İran'ın operasyonel dayanıklılığını (resilience) hesaplarken belirli metodolojik hatalar yapmış olabileceğine işaret etmektedir. Özellikle vurgulanan

"yanlış hesaplama" (miscalculation) olgusu, sadece teknik bir istihbarat zafiyeti değil, aynı zamanda İran'ın "mobil fırlatıcılar" ve "derin yeraltı tesisleri" üzerinden kurguladığı asimetrik savunma doktrininin göz ardı edilmesinden kaynaklanmaktadır. İsrail'in ileri teknoloji ürünü Arrow ve Demir Kubbe sistemleri, füze saldırıları karşısında teorik verimliliğinin altında kalmaktadır. Özellikle Dimona nükleer tesisleri yakınlarına mühimmat düşmesi, İsrail'in caydırıcılık söyleminde bir kırılma yaratmaktadır. ISW raporları, İran'ın hava savunma altyapısının ağır hasar almasına rağmen, saldırı birimlerinin otonom hareket edebilme kabiliyetini koruduğunu belgelemektedir. Bu bağlamda, İsrail stratejisinin "teknolojik üstünlüğü" mutlak bir zafer garantisi olarak görmesi, İran'ın "yıpratma savaşı" taktikleri karşısında stratejik bir körlüğe yol açmaktadır. Sonuç olarak bu durum askeri gücün sadece nicel yıkım kapasitesiyle ölçülemeyeceğini, karşı tarafın adaptasyon yeteneğinin ve stratejik derinliğinin hayati önem taşıdığını kanıtlamaktadır. İsrail'in İran'ın askeri envanterine dair yaptığı öngörülerin sahadaki gerçeklikle tam olarak örtüşmemesi, bölgesel savaşın seyrini daha belirsiz bir noktaya taşımaktadır. Geline nokta, askeri üstünlük iddialarının yerini operasyonel belirsizlikler almaktadır ve bu durum, Ortadoğu'daki güç dengelerinin uzun vadeli bir istikrarsızlığa evrildiğini göstermektedir.

İsrail'in Güney Lübnan Stratejisi ve Litani Kuşağı Krizi

İsrail Savunma Bakanı Israel Katz, 24 Mart 2026 tarihinde İsrail ordusunun Güney Lübnan'da Litani Nehri'ne kadar uzanan bir güvenlik kuşağı oluşturacağını resmen duyurdu. Lübnan topraklarının yaklaşık onda birini kapsayan bu stratejik alanın kontrolü, İsrail-Hizbullah çatışmasında kritik bir dönüm noktasını temsil etmektedir. Uluslararası kamuoyunda geniş yankı bulan bu karar; sınır güvenliği, bölgesel istikrar ve jeopolitik dengeler açısından kalıcı sonuçlar doğurma potansiyeline sahiptir. İsrail ordusu, sınırın 30 kilometre kuzeyine kadar uzanan tampon bölgede 18 yeni kalıcı askeri üs kurmayı hedeflemektedir. Bu süreçte kritik altyapıların hedef alınması, özellikle Litani üzerindeki Kasimiye Köprüsü'nün vurulması, Lübnan Cumhurbaşkanı Joseph Avn tarafından insani yardımları engelleyen ve işgali kalıcı kılan "şüpheli bir planın" parçası olarak nitelendirilmiştir. Uzmanlar, mevcut stratejiyi 1980 ve 90'lı yıllardaki toprak temelli güvenlik doktrininin güncel bir tekrarı olarak değerlendirmektedir. Siyasi cephede, Maliye

Bakanı Bezalel Smotrich Litani'yi "yeni İsrail sınırı" olarak tanımlarken, Başbakan Netanyahu Hizbullah'ı tamamen temizleyerek sahadaki durumu kökten değiştirme kararlılığını vurgulamıştır. Lübnan Başbakanı Nawaf Salam ise devlet otoritesini yeniden tesis etmek için Hizbullah'a silahsızlanma çağrısı yapmıştır. Ancak bu açıklamalar, sahadaki asimetrik direniş ve mezhepsel gerilimlerle birleşerek ülkede yeni bir iç çatışma riskini artırmaktadır. İnsani maliyet alarm verici seviyededir; 1,2 milyondan fazla sivilin yerinden edildiği ve en az 1094 kişinin yaşamını yitirdiği rapor edilmiştir. Hizbullah'ın 2 Mart'tan bu yana fırlattığı 3 bin 500'den fazla füze ve İHA, askeri üstünlüğe rağmen çatışmanın tırmanmaya devam ettiğini kanıtlamaktadır. Sonuç olarak, Güney Lübnan'daki bu genişleme Orta Doğu'daki güç dengelerini yeniden şekillendirmektedir. İran ile tırmanan gerilim ve ABD'nin barış girişimleri bağlamında ilerleyen süreç, krizin bölgesel boyuta taşınma ihtimalini güçlendiriyor. Kanada ve Fransa gibi aktörler egemenlik ihlalleri konusunda uyarıda bulunurken, sürecin akıbeti askeri başarının kalıcılığına ve diplomatik baskılara bağlı kalacaktır.

Balkanlar'da Güvenlik İkilemi: Kosova-Sırbistan Sınırında Artan Askeri Tahkimat

24 Mart 2026 tarihinde, Kosova'nın kuzey sınır hattında Sırbistan'a ait askeri unsurların hareketliliği, Balkanlar'daki kırılgan barış ortamını yeniden stratejik bir belirsizliğe sürüklemiştir. Priştine yönetiminin sınır güvenliğini gerekçe göstererek özel polis birliklerini bölgeye sevk etmesi, Belgrad tarafından "etnik varlığa tehdit" olarak nitelendirilmiş; bu durum NATO'nun bölgedeki barış gücü olan KFOR'un teyakkuz seviyesini artırmasına neden olmuştur. Gelişmelerin analitik düzlemdeki karşılığı, sadece yerel bir sınır ihtilafı değil, Avrupa'nın güvenlik mimarisindeki "arka bahçe" zafiyetidir. AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell'in taraflara yaptığı "koşulsuz diyalog" çağrısı, Brüksel'in bölge üzerindeki nüfuzunun test edildiği bir süreci işaret etmektedir. Batı medyası bu durumu Ukrayna'daki istikrarsızlığın Balkanlar'a sıçrama riski olarak okurken; bölge kaynakları, sorunun temelinde yatan plaka krizi ve belediyeler birliği gibi yapısal uyuşmazlıkların diplomatik bir çıkmaza dönüştüğünü vurgulamaktadır. Türkiye'nin bu krizdeki pozisyonu, Balkanlar'ın kalıcı barışı için vazgeçilmez bir "dengeleyici aktör" rolü üzerine kuruludur. Ankara, bir yandan Kosova'nın toprak bütünlüğünü savunurken diğer yandan Sırbistan ile sahip

olduğu yüksek düzeyli stratejik iş birliği mekanizmalarını kullanarak gerilimi düşürmeyi hedeflemektedir. Türk dış politikası, bölgedeki lojistik ve ekonomik koridorların güvenliğini öncelikle, krizin bir çatışmaya evrilmesini önleyecek mekik diplomasisini aktif bir şekilde yürütmektedir. Sonuç olarak, Kosova-Sırbistan hattındaki bu hareketlilik, küresel güç rekabetinin bölgesel bir yansıması niteliğindedir. Statükonun korunması ancak tarafların karşılıklı tanıma yerine işlevsel iş birliğine odaklanmasıyla mümkün görünmektedir. Balkanlar'daki bu denge arayışı, önümüzdeki dönemde Avrupa'nın stratejik otonomisi ve bölgesel dayanıklılığı açısından belirleyici olmaya devam edecektir.

Transatlantik Kırılganlık: İki Savaş Kısacasında Avrupa'nın Yalnızlığı

Dünya siyasetinin iki ana sütunu olan ABD ve Avrupa Birliği arasındaki sarsılmaz ittifak, bugün Ukrayna ve İran'da süregelen savaşların yarattığı ağır baskı altında ciddi bir sınav vermektedir. ABD ve İsrail'in İran'a yönelik gerçekleştirdiği kapsamlı hava operasyonu, ABD'nin stratejik ağırlık merkezini kesin olarak Ortadoğu ve Hint-

Pasifik aksına kaydırıldığını göstermektedir. Bu hamle, Avrupa Birliği'nin "yakın çevre" güvenliği olarak tanımladığı Ukrayna cephesinde lojistik ve askeri bir vakum oluşturmakta, AB ve ABD arasındaki öncelik hiyerarşisini geri dönülemez şekilde ayırtmaktadır. İttifak içi kırılmanın en somut göstergesi, "savunma mühimmatı rekabeti" olarak tezahür etmektedir. İran savaşı nedeniyle ABD'nin SM-3 ve THAAD gibi sofistike hava savunma füzelerini kendi envanterine önceliklendirmesi, Ukrayna'nın Rus füzeleri karşısındaki koruma kalkanını zayıflatmaktadır. Bu durum, Avrupa nezdinde ABD'nin "koşulsuz güvenlik garantörü" olma vasfını yitirdiğine dair bir algı yaşıyor ve bu algıya sebep olmaktadır. Avrupa'nın Rus enerjisinden kaçarken Amerikan LNG'sine, Rus tehdidine karşı ise Amerikan silah sistemlerine daha fazla bağımlı hale gelmesi, bu süreci bir paradoksa dönüştürmektedir. Siyasi olarak Washington'dan kopmaya çalışan Avrupa'nın, teknik ve ekonomik olarak daha fazla bağımlı hale gelmesi, ittifakın temelindeki yapısal krizi derinleştirmektedir. Bu kopuşun en net sebebi, ABD'nin (Trump yönetimiyle birlikte) savunma desteğini artık "şartsız" bir hizmet olarak görmemesidir. ABD, Avrupa'ya yardımı ekonomik ve siyasi tavizlere bağlayan bir "pazarlık" modeli dayatmaktadır. Bu durum Avrupa Birliği için artık bir tercih değil, bir hayatta kalma meselesi haline gelmektedir. Avrupa'nın kendi enerji güvenliğini korumak adına İran yaptırımları konusunda ABD ile her

zaman aynı fikirde olmaması, ittifakın temelinde çatlaklar oluşturmaktadır. NATO'nun komuta yapılarının (Napoli ve Norfolk gibi) Avrupalı liderlere devredilmesi tartışmalarıyla birleşince, ittifakın "post-Amerikan" bir evreye evrildiğini göstermektedir. Netice itibarıyla, 2026 konjonktürü, transatlantik ilişkilerinde "tek sesli" dönemin kapandığını ve "asimetrik ortaklık" modelinin artık işlemediğini belgelemektedir. ABD'nin İran odağı ile Avrupa'nın Rusya tehdidi arasındaki kaynak rekabeti, Batı bloğunun küresel hegemonyasını zayıflatma ihtimali taşımaktadır. Geleneksel noktada Avrupa, ABD'nin küresel önceliklerine tabi olmak yerine, kendi savunma mimarisini ve diplomatik kanallarını inşa etmek mecburiyetinde kalmaktadır. 2026 yılı, transatlantik ittifakının sona erdiği değil, ancak ABD merkezli tek kutuplu dünyadan, Avrupa'nın kendi güvenliğinden sorumlu olduğu çok kutuplu bir düzene sancılı geçişin miladı olarak tarihe geçmektedir.